

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3902/2022
15.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Џакула, председника већа, Јелене Ивановић, Јасмине Стаменковић, Бранислава Босиљковића и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Видаковић, адвокат из ..., против туженог „Електродистрибуција Србије“ ДОО Београд, Београд, чији је пуномоћник Милутин Радоичић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 905/22 од 27.05.2022. године, у седници већа одржаној 15.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 905/22 од 27.05.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 905/22 од 27.05.2022. године, у ставу другом и трећем изреке, и пресуда Основног суда у Панчеву П1 555/21 од 15.12.2021. године, тако што СЕ **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му по основу разлике између исплаћеног и припадајућег увећања зараде за рад у сменама, за период од 21.08.2011. до 29.07.2014. године, исплати:

за август 2011. године износ од 2.889,32 динара са законском затезном каматом од 15.09.2011. године до исплате,

за септембар 2011. године износ од 9.080,72 динара са законском затезном каматом од 15.10.2011. године до исплате,

за октобар 2011. године износ од 8.772,02 динара са законском затезном каматом од 15.11.2011. године до исплате,

за новембар 2011. године износ од 8.823,68 динара са законском затезном каматом од 15.12.2011. године до исплате,

за децембар 2011. године износ од 9.189,16 динара са законском затезном каматом од 15.01.2012. године до исплате,

за јануар 2012. године износ од 8.353,78 динара са законском затезном каматом од 15.02.2012. године до исплате,

за фебруар 2012. године износ од 8.353,78 динара са законском затезном каматом од 15.03.2012. године до исплате,

за март 2012. године износ од 9.189,16 динара са законском затезном каматом од 15.04.2012. године до исплате,

за април 2012. године износ од 8.757,05 динара са законском затезном каматом од 15.05.2012. године до исплате,
за мај 2012. године износ од 3.502,82 динара са законском затезном каматом од 15.06.2012. године до исплате,
за јун 2012. године износ од 9.147,30 динара са законском затезном каматом од 15.07.2011. године до исплате,
за јул 2012. године износ од 9.582,89 динара са законском затезном каматом од 15.08.2012. године до исплате,
за август 2012. године износ од 3.484,68 динара са законском затезном каматом од 15.09.2012. године до исплате,
за септембар 2012. године износ од 8.711,71 динара са законском затезном каматом од 15.10.2012. године до исплате,
за октобар 2012. године износ од 10.107,59 динара са законском затезном каматом од 15.11.2012. године до исплате,
за новембар 2012. године износ од 8.789,21 динар са законском затезном каматом од 15.12.2012. године до исплате,
за децембар 2012. године износ од 9.228,67 динара са законском затезном каматом од 15.01.2013. године до исплате,
за јануар 2013. године износ од 9.668,13 динара са законском затезном каматом од 15.02.2013. године до исплате,
за фебруар 2013. године износ од 7.031,36 динара са законском затезном каматом од 15.03.2013. године до исплате,
за март 2013. године износ од 9.375,35 динара са законском затезном каматом од 15.03.2013. године до исплате,
за април 2013. године износ од 10.235,24 динара са законском затезном каматом од 15.05.2013. године до исплате,
за мај 2013. године износ од 3.727,81 динар са законском затезном каматом од 15.06.2013. године до исплате,
за јун 2013. године износ од 9.334,81 динара са законском затезном каматом од 15.07.2013. године до исплате,
за јул 2013. године износ од 10.752,00 динара са законском затезном каматом од 15.08.2013. године до исплате,
за август 2013. године износ од 3.277,70 динара са законском затезном каматом од 15.09.2013. године до исплате,
за септембар 2013. године износ од 9.849,15 динара са законском затезном каматом од 15.10.2013. године до исплате,
за октобар 2013. године износ од 10.858,09 динара са законском затезном каматом од 15.11.2013. године до исплате,
за новембар 2013. године износ од 9.457,11 динара са законском затезном каматом од 15.12.2013. године до исплате,
за децембар 2013. године износ од 10.419,63 динара са законском затезном каматом од 15.01.2014. године до исплате,
за јануар 2014. године износ од 10.235,50 динара са законском затезном каматом од 15.02.2014. године до исплате,
за фебруар 2014. године износ од 8.468,93 динара са законском затезном каматом од 15.03.2014. године до исплате,
за март 2014. године износ од 9.946,01 динара са законском затезном каматом од 15.04.2014. године до исплате,
за април 2014. године износ од 9.638,84 динара са законском затезном каматом од 15.05.2014. године до исплате,

за мај 2014. године износ од 3.331,94 динара са законском затезном каматом од 15.06.2014. године до исплате,

за јун 2014. године износ од 9.995,83 динара са законском затезном каматом од 15.07.2014. године до исплате и

за јул 2014. године износ од 5.235,91 динара са законском затезном каматом од 15.08.2014. године до исплате, као и захтев да му се накнаде трошкови парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 408.776,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде, са законском затезном каматом почев од дана истека рока за добровољно извршење до коначне исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 555/21 од 15.12.2021. године обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике од исплаћене до припадајуће зараде за рад у сменама, за период од 21.08.2011. до 29.07.2014. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом и накнади парничне трошкове, као у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 905/22 од 27.05.2022. године, ставом првим изреке, преиначено је решење садржано у првостепеној пресуди у делу који се односи на исплату законске затезне камате на досуђени износ парничних трошкова од 167.294,80 динара и одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на наведени износ од дана пресуђења до дана извршности пресуде. Ставом другим изреке, потврђена је првостепена пресуда у преосталом делу, а жалба туженог је у том делу одбијена као неоснована. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права, са позивом на члан 404. Закона о парничном поступку, због разматрања правних питања од општег интереса и уједначавања судске праксе.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23) - у даљем тексту: ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). У ставу 2. истог члана прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Оцењујући да ли су испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као о посебној ревизији у смислу члана 404. став 1. ЗПП, Врховни суд је, прихватајући разлоге за одлучивање истакнуте у ревизији туженог, становишта да постоји потреба за уједначавањем праксе у погледу права на увећање зараде по основу сменског рада запослених код туженог.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код туженог, где је обављао послове На том радном месту рад је организован тако да тужилац ради прву смену од 06,00 до 18,00 часова, затим има одмор од 24 часа, након чега ради ноћу од 18,00 до 6,00 часова наредног дана и онда има одмор од 48 часова. Тужиоцу није исплаћивана зарада са увећањем од 26% за рад у сменама, већ са увећањем од 7,2% за рад у турнусу. Разлика због мање обрачунате зараде по основу сменског рада је утужено потраживање.

На основу овако утврђених чињеница, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. Закључили су да тужиоцу припада разлика између исплаћеног и припадајућег увећања на зараду по основу рада у сменама у висини разлике између 26% и 7,2% односно 18,8%, што бруто за утужени период износи 423.398,66 динара односно нето 296.802,46 динара. Наведени проценат увећања прописан је за запослене који обављају сменски рад, како је то регулисано одредбом члана 108. Закона о раду и Уговором о раду. Увећање основне зараде тужиоца за коефицијент од 0,18 је увећање по основу рада у турнусу, а не по основу сменског рада.

Основано је указивање ревидента на погрешну примену материјалног права од стране нижестепених судова и навод којим оспорава становиште судова да тужилац има право на увећање зараде од 26% по основу рада у сменама. Наведени проценат увећања зараде прописан чланом 108. Закона о раду намењен је запосленима којима сменски рад није вреднован при утврђивању основне зараде. То је додатак на плату који није узет у обзир при вредновању послова радног места због тога што за то радно место није предвиђен рад у сменама.

Према одредбама чл. 8. и 108. Закона о раду запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом или уговором о раду и то за рад у сменама, ако тај рад није вреднован приликом утврђивања основне зараде - најмање 26% од основице. Искључена је могућност примене увећања зараде у наведеном проценту ако је сменски рад вреднован код туженог приликом утврђивања основне зараде тужиоца кроз увећање коефицијента. По становишту Врховног суда рад по временском редоследу 12 (рад) – 24 (одмор) – 12 (рад) - 48 (одмор) који је тужилац континуирано обављао у утуженом временском периоду представља сменски рад, а не прерасподелу радног времена. Стога коефицијент увећања зараде тужиоца од 0.18 који је тужени дефинисао као коефицијент по основу рада у турнусу представља коефицијент за сменски рад који је тужилац обављао по систему 12 (рад) – 24 (одмор) -12 (рад) – 48 (одмор), те му не припада разлика до законом прописаног увећања од 26%, јер је сменски рад вреднован кроз додатни коефицијент за обрачун основне зараде тужиоца.

На основу изложеног Врховни суд је применом одредбе члана 416. ЗПП усвојио ревизију туженог, преиначио нижестепене пресуде и одбио тужбени захтев тужиоца.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП, припадају трошкови целог поступка. Износ накнаде трошкова туженом Врховни суд је одмерио

према његовом опредељеном захтеву и то: на име ангажовања пуномоћника адвоката за састав три образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, за састав три жалбе по 18.000,00 динара, за састав две ревизије по 18.000,00 динара и за три одржана рочишта по 10.500,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“, број 37/21 од 14.04.2021. године); на име судских такси за одговор на тужбу 8.500,00 динара, за три жалбе у износу од по 15.736,00 динара, за три одлуке по жалби у износу од по 15.736,00 динара, за две ревизије у износу од по 31.472,00 динара и за две одлуке по ревизији у износу од по 47.208,15 динара, на основу важеће Таксене тарифе. На наведени износ је сагласно одредбама члана 277. став 1. и чл. 278. и 324. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78...57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93 и „Службени лист СЦГ“, бр. 1/03 - Уставна повеља), досуђена и законска затезна камата у складу са одредбом члана 3. Закона о затезној камати („Службени гласник РС“, број 119/12), од дана истека рока за добровољно испуњење обавезе. Туженом нису признати трошкови на име ПДВ јер није достављен рачун којим су туженом фактурисане адвокатске услуге.

На основу изнетог, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Цакула,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић